Cur iſta deo debemus a corpo
re exhibere q̄ honoꝝ nroꝝ nō
indiget· ſiūſio ideo prio ſic
de⁹ honoātur qm̄ honorē no
bis facit vtilē· Secūdo ut ꝑri
mus edificetur ꝑ hoc· Tercio
ut ꝑ talia exteriora ad intra de
uocōne caleam⁹· Retinēt eni
aīm ut min⁹ ad mala ꝓfluat
qꝛ ſigͣ ſēſibilia plus mouent
De corpore vero ſunt ſpēales
racōes nā qꝛ deus corpus no
ſtꝛ creauit rexit aſſumpſit re
demit ac glorificabit dignū ē
ut ei obſeq̄a prebeat a quo ta
lia ſūt ⁊ erūt· Sed queis qn̄
teneā ad corꝑalia obſequia
dō exhibēda· Re· ſcdm Scotū
in· iij· di· xxvij· qꝛ die dn̄ico ⁊
magnis feſtiuitatibus pedi
b; ire debes ad eccīam audire
miſſam totā ꝓpter p̄ceptū ⁊
reuerēter iclinare ad eleuacō
nē corꝑis xp̄i· ꝑmo hoc tene
tur ſacer dos docere populum
ut hētur extr̄· li· iij· de cele· miſ
ſe· c· Sane· Similiter qn̄ porta
tur corp⁹ xp̄i per ciuitatē· Et
qn̄ q̄s vadit ꝓpe locū vbi ſitu
atur deb; reuerei tātū dominū
Caute tn̄ ſcot⁹ de hac mateia
ſic vbi ſup̄ dicit· Qn̄ hō tene
atur deū diligere gratuite ex
precepto forte determiauit il
lud p̄ceptū diuinū· Sabba
ta ſcifices· ⁊ maneat vnuſquiſ
q; apud ſe recolligendo ſe ⁊
aſcēdendo ad deū ſuū· Et eccīa
ſpecificauit qꝛ tn̄ ad miſſaꝫ au
diēdā de ɔſe· di· i· miſſas hec il
le di· xxvij· ¶ Quo ad· iij· nōn e
dū qꝛ cōtͣ talē cultū dei ſatiūt
Primo male eukariſtiā ſumē
tes Secūdo loca ſcā deſtruen
tes· Tertio corā eukariſtia ⁊
reliquijs ſcōꝝ ac cruce irreue
rēter ſe habentes· Quis enim
dn̄s ſuſtineret a ruſtico ut luto
ſis pedib; irreuerēteꝛ an̄ eius
menſam ambulareꝫ Sileo ex
ceſſus pōdera ſcōꝝ geſtus ſup̄
allegatos.

Capitulū· viij·

Quinto mādatur no
bis ſuitus dīa deo
exhibēda ꝑ opa extei
ora tripliciꝰ· ſacrificiis· obla
cōnib;· ⁊ decimacōe· Sacrifi
cia ut dicit thō· 2· 2· q· lxxxvi·
ꝓprie dicuntuꝛ qn̄ circa res deo
oblatas aliq̄d fit ſicut qꝛ aia
lia occidebātur a ſacerdote· ⁊
pāis bn̄dicitur hodie· vn̄ ſacͤ
ficium dicitur qꝛ aliq̄s ſacrū
eo facit· oblatio vero eſt deo
oblatum ⁊ ſi nīl circa ipſū fiat
¶ Sꝫ queituꝛ tenemur ne ho a
die ſacrificia ꝓprie offerre· Re·
qꝛ ſic vbi nōndum ſcōꝫ eundē
qꝛ lex naturalis dictat deo ſa
crificiū offerēdum vicꝫ qꝛ hō ſē
ſibilib; rebus vtatur offerēs
eas deo in ſignū debite ſbie
ctionis ⁊ honoris ſcdm ſiſitu
dinē eoꝝ q̄ hodie i quibuſdā

regnis dn̄is eoꝝ aliq̄ offert
in recogniciõe; dn̄ij ſcd̄m illd̄
eccī·xxxv·Nõ apparebis ante
b cõſpectū dei vacuus· ¶ Eſt autē
duplex ſacrifitiū vnū pn̄cipa
le interius quo aīa ſe offert
deo in ſacrifitiū ſicut principio
ſue creacõis ⁊ ſicut fini ſue b̄ti
ficacõis de quo pſ· Sacrifitiū
deo ſpūs cõtribulatus cor con
tritū ⁊ hūiliatū deus nō deſpi
cias Et ad hoc ſacrifitiū omēs
tenemur·Aliud ē exteri⁹ quo
criſt⁹ a ſacerdote in eukariſtia
ſacrificatur ⁊ etiā alij actus ex
teriores aliaꝝ virtutū q̄ in di
uinā reuerētiam aſſumūtur·q̊
rū aliqui cadūt ſb̄ p̄cepto alij
ſub cõſilio·vnde quilibet xp̄ia
nus ꝓ modulo ſuo miſſe ſacri
fitio debet cooperari·quod ſacri
ficium dignius eſt oibus ſacri
fitijs·Quia ibi ſocietas angeli
ca·fons oīs gratie·memoiale
xp̄i caritatis ſūme quā pacien
do exhibuit·Actō ſacerdotis di
gniſſima ⁊ pn̄tia veriſſima infi
niti boni·Sunt autē quinq; gene
ra hoim participanciū de hoc ſa
crifitio miſſe·Primo fideles eti
am peccõres·Secūdo fideles in
caritate exiſtētes extra matria
lē ecciam·Tercõ aſtātes miſſe
ſiue ſint in caritate ſiue extra·
Qrto offerētes bona ſua de q̄
bus omibus patet ꝙ in cano
ne orat ſacerdos·Quito ſacer

dos met q̄ ſi diſpoſit⁹ eſt plus
omib⁹ pcipē pōt·ſed precedē
tes plus ⁊ minus ordine quo
numerati ſunt· ¶ Secundo de c
oblacõe q̄ritur·Primo qn̄ ſit
p̄ceptum offerre·ſe·thō·vbi
prius·q·lxxxvi·⁊·lxxxvij·Ra
cio natualis dictat ꝙ eis qui
dīno cultui miniſtrāt ad ſalu
tem toci⁹ populi popul⁹ totu⁹
necēia vict⁹ miniſtret ſicᷓ ⁊ hijs
q̄ cõmuī vtilitati inuigilāt ſc;
pn̄cipib; ⁊ militib; ⁊ alijs h⁹
moi ſtipēdia vict⁹ debētur·ꝓ
bat hoc apoſtol⁹·i·cor·ix·per
hūanas ɔſuetudīēs dicēs·q̄s
militat ſuis ſtipēdijs vnq̄·vñ
ut legitur geñ·xlvij·Rex genti⁹
pharo ſacerdotib; ſpēale tram
dederāt ⁊ oib; ſeculaib; p̄ fame
poſſeſſioēs ſuas vendētibus ſa
cerdotes terrā ſuam quiete poſ
ſidebāt ⁊ eis cibaia ex horreis
publicis porrigebātur·Seq̄
tur in dictis thō·poſtea ꝙ cō
tingere poteſt ꝙ aliquis ad
oblationes teneatur q̄drupli
ci racõne·Primo ex precedenti
ɔuētõne ſicᷓ cū alicui ɔceditur
aliquis fundus eccleſie ut cer
tis temporibus certas oblaci
ones faciat quod tamē hab;
racõnem cenſus·Secūdo ꝓpt̄
p̄cedentem deputacõe; ſiue ꝓ
miſſionē·ſicᷓ cū aliq̄s offert do
nacionē int̄ viuos vel cū relin
quit in teſtamēto ecc̄ie aliquā

rem mobilem vel imobilem i
poſterū ſoluendā. Tercio mō
ꝑpter eccleſie ncc̄itatem puta
ſi miſtri eccleſie nō haberent
vn̄ ſuſtētarētur. Quarto ꝑpter
cōſuetudiem. tenētur ei fideles
in aliq̄bus ſolemnitatibus ad
aliq̄s oblacōnes cōſuetas. Et
ideo illi q̄ debitas oblaciones
nō reddūt poſſunt puniri p ſb
tractione; ſacramētoꝝ nō per
ipm ſacdotē cui ſūt oblacioēs
faciēde ne videatur p ſacram
toꝝ exhibicioē aliq̄d exigere
ſ; p ſupiorem aliquem hec ille
Sed q̄ritur q̄nte quantitatis
d; eē oblacō vel cuius ſpēi. R.
idem q quo ad talia i vltimis
duob; caſib9 remanet oblacō
quodāmō voluntaia ſc; quo
ad quātitatē ⁊ ſpeciē. Alicubi
ei offertur panis ⁊ vinū. alicu
bi aialia. alicubi pecunia. alicu
d bi candele ⁊ ſilia. ¶ Queritur
cur ſolis ſacdotibus debeātur
oblacioēs. R. thō. damaſ. pa
pa di. x. q. i. oblacōnes q̄ intra
eccleſiā offerūtur tm̄mō ſacer
dotibus q̄ quotidie dn̄o ſuire
videtur lic; cōmedere ⁊ habē
Et racio eſt prima q ſacerdos
quodāmō cōſtituitur ſeq̄ſter
⁊ medi9 inter populum ⁊ deū
Sicut de ipſo moyſe legitur
deu. v. Ego inquit ſequeſter ⁊
medius fui inter deū ⁊ vos. Et
ideo ad eum ptinet dōna dog
mata ⁊ ſacramenta exhibere
ꝑpſo. Secūda: ea q̄ ſūt populi
puta pces ⁊ ſacficia ⁊ oblacō
nes p eū dn̄o dn̄t exhiberi ſc;
illō heb. v. oīs pōtifex ex hoib;
aſſumptus p hoib9 cōſtituitur
in hijs q̄ ſūt ad deum ut offeāt
dona ⁊ ſacfitia p peccatis. Et
ideo oblacōes q̄ deo a populo
exhibentur ad ſacerdotes per
tinent nō ſolum ut eas in ſuos
vſus cōuertant verū etiam ut
eas fideliter diſpēſent. partim
quidem exponendo eas in hijs
que pertinēt ad cultū diuinū
parti vero i hijs que pertinēt
ad ꝑprium victū q qui altari
deſuiunt cū altari participan
tur. i. corī. ix. partim etiam in
vſus pauperū qui ſunt q̄tium
pōt de reb9 eccleſie ſuſtentādi
q ⁊ domin9 i vſus pauperum
loculos habebat ut dicit iero.
ſup math. Ea aūt que dantur
alias pauperib9 nec ſūt ꝑpria
ſacriſitia nec oblaciones licet
dentur propter deū q non im
mediate deo offerūt. ¶ Quei e
tur qualiter ſint oblaciones
dande R. domin9 albtus ſup
miſſam Oblacō exterior d; eſſe
vtilis valore. pīguis deuocio
ne. oblata in caritatis dilectōe.
⁊ munda in acq̄ſitione. vtilis
quidē ut poſſit miſtris dei cōu
ti ad vtilitatē. vnde malach. i.
male offerre dicit qui debile

offert· Similit̃ qui falſã mo
netã offerūt· pigue aūt ut pl9
de cordis deuocōne procedat
q̃ꝫ de manu· Sicut vidua duo
era luc· xxi· Munus enī extrin
ſecū recognicō debꝫ eſſe cenſua
lis ut ipſe qui offert munus re
cognoſcat ꝙ dn̄s deus in ipm̄
habeat dominiū cui aīaꝫ corp9
ꝗ res ſubdit Simile factū eſt
in tēporalibꝫ luc· ij· vbi dicitur
quēlibet dediſſe denariū cēſua
lem imperatori rōnorum· pōt
etiam intēdere ꝑ oblacōem ſa
cerdotis promocōnem ꝓ vite
accomodis reuerēciā exhiben
dā ſcō cui9 ſolemnitas agitur
ꝓfectum viui vel mortui pro
quo miſſa valebit De deuō ob
lacōne dicit̃ ecci· vij· De negli
gētia purgate cū paucis vbi
gloſa· Quāuis parua oblacō
multoꝝ delictorum purget ne
gligētiam· Sup que tho· z· z·
q· iiij· ar· iij· ſic dic̃· Parua ob
lacō cū hūili mēte ꝗ pura dile
ctione facta ut ibidem d̃r: non
ſolū purgat peccata venialia
ſed etiā mõrtalia· De· iij· math·
· vi· Si offers munus tuū ad
altare ꝗ ibi recordat9 fuẽ ꝛc̃·
De· iiij· prouer· xliij· Honora
dn̄m de tua ſba· Et ſcd̄m thō·
vbi ſup̄ oblacō triplicit̃ vicia
tur ꝗ refutatur· Primo ſi mer
ces meretricis eſt ꝓpt̃ ſcādalū
ne eccīa videatur fouere pccā

ſi de lucro pccī oblacō eꝫ recipi
at· Secūdo de illicite acq̄ſitis
ꝗꝛ de tua ſba eſſe debet· Tercō
ſi oblacō vergat in detrimētū
alteri9 ut ſi filius offerat de q̊
prem nutrire dꝫ qd̄ improbat
xp̄us math· xv· ¶ Tercō de de f
cimis q̄ritur de quibꝫ rebꝫ ſint
dāde· Re· ſm doctores ꝙ de pſo
na ꝓpria ſi ē ꝯſuetū Et de rebꝫ
ꝓpriis extrīſecis ſm ꝙ cōſuetu
do iubet· vn̄ dic̃ thō· qdli· ij· q·
iiij· ar· iij· Nulla ꝯſuetudo cōtra
ria ſoluit hoīeꝫ ab obligacōne
reddēdi decīas· ꝗꝛ hec obliga
tio fūdatur ſup ius dīnū ꝛ ſup
ius natuāle vn̄ ſp tēntur hoīeſ
reddere decīas ſi eccia exigat
eciā ꝯtraria ꝯſuetudīe nō obſtā
te· ꝗ in terris in quibꝫ ē ꝯſuetu
do ꝙ decie ſoluātur ipa ꝯſuetu
do q̄ſi expoſtulat decīas· vnde
peccarꝫ q̄ nō redderꝫ· ſꝫ in t̃ris
in q̄bꝫ nō ē conſuetudo omnis
ꝙ decie dētur ꝗ eccīa non petit
vid̄r eccia remittere dū diſſiſ̃at
Alias hoīes ytalie ꝗ oriētaliū
ptiū dānarentur q̄ decias non
ſoluūt hec tho· Et p9 q̃ꝫ pbauit
ꝙ ī ſimili aplūs nō poſtulauit
victū ab hiis q̄bꝫ p̄dicabat ꝓp
ter ſcādalū tollēdū· addit tho·
Rectores inq̄t ecciaꝝ nō bn̄ face
rēt ſi in terris talibꝫ decias exi
gerēt in q̄bꝫ nō ē ꝯſuetū dari
quādo ꝓbabilit̃ crederēt ꝙ ex
hoc ſcādalū naſceretur· hec ille

8 ¶ Dubitatur vtrū paup teneat'
soluere decias diuiti sacerdoti
Re. ꝑm tho. q̄. ꝯli. vi. q. v. artic.
.iiij. Reddere debitum ē act9
iusticie. ⁊ ideo ad hoc ꝙ alicui
reddatur qđ ei debetur nō re
fert vtrum sit diues vel paup
Decime aūt sacerdotib9 debē
tur. in cōmuni quidē ꝑm ius na
turale. naturalis enī racō dcāt
ꝙ illi qui ꝓ populo ī spiritua
lib9 laborāt. a populo stipēdia
siue accipiāt sustētacionis. Et
ꝑm hoc etiā ī nouo testamēto
est iure diuino sanxitum. Nā
.i. Cori. ix. dn̄s ordinauit hijs
qui euangeliū ānunciāt ut de
euangelio viuāt. In veteri au
tem testamēto quātitas fuit de
t'minata scz decia. ⁊ idē statu
it eccīa in nouo testa. soluēdū
vnde cū sac'dotibus decie debe
antur tā de iure naturali. ꝙ di
uino. Et eciā ex statuto eccie
ꝙuis sacerdos sit diues. nihil
omin9 paup tenetur ei decias
soluere. Sz dicis. alias habet
vnde sustentetur. Cur ergo si
bi dabitur. Re. primo ꝙ decia
rum solucio eciā ꝓpter paupe
res est īstituta sustētandos s;
hijs sac'dos ꝓuidere dz de de
cima Secūdo qđ effectum ē
alicui debitum ꝑ statutū eccie
nihilomin9 ei debetur. ꝙuis
sit diues. Qui ei in simili emit
rē aliquā. debet soluere tātū
quātū vicz siue a paupe siue a
diuite emat. Addit Ray. ī su.
clerici hn̄tes sufficiēs primoni
um vel redditus recipiētes ad
huc decias. si tales deseruiunt
eccie ⁊ decimas percipiūt non
ut eas ī malos vsus s; in pios
cōsumant. non peccāt. Alias
sacrilegiū cōmittunt. xvi. q. i.
qm̄ Alie difficultates h̄ sūt. scz
an laici sine feodo possint deci
mas hr̄e. s; hoc ad presens reli
quo.

¶ Capitulū Octauū

Sexto mādatum ē ne
gatiuū. sicut ⁊ sequē
cia. ¶ Nō habeb de a
os alienos coram me. Contra
hoc facerent q̄ etiā sine ymagi
b; solē ā lunā vel aliqđ aliud
pro deo colerēt sic quidā fece
rūt Sz qr h̄ error etiam inter
paganos multos extinctus est
ido nihil de isto iam op9 est
dicē. ¶ Sz ꝯsequēt' septimo b
mādat' ꝙ nec ymagies deorū
hr̄e debemus eas venerādo dei
tatis cultu. Item cōtra hoc faci
unt ymagib; abutentes. vnde
qr hic monemur adorare deū
⁊ cauere ab ymaginum cultu
malo. Ideo h̄ tria vidēda sūt.
Primo de institucōe ymaginū
Secūdo de venerācōe reliqui
arū. Tercio vers9 quas mūdi
ptes adorare dem9. Pro p̄mo
notandū ꝙ adorare est se totū
adorato subicere ꝓpt' eminētiā